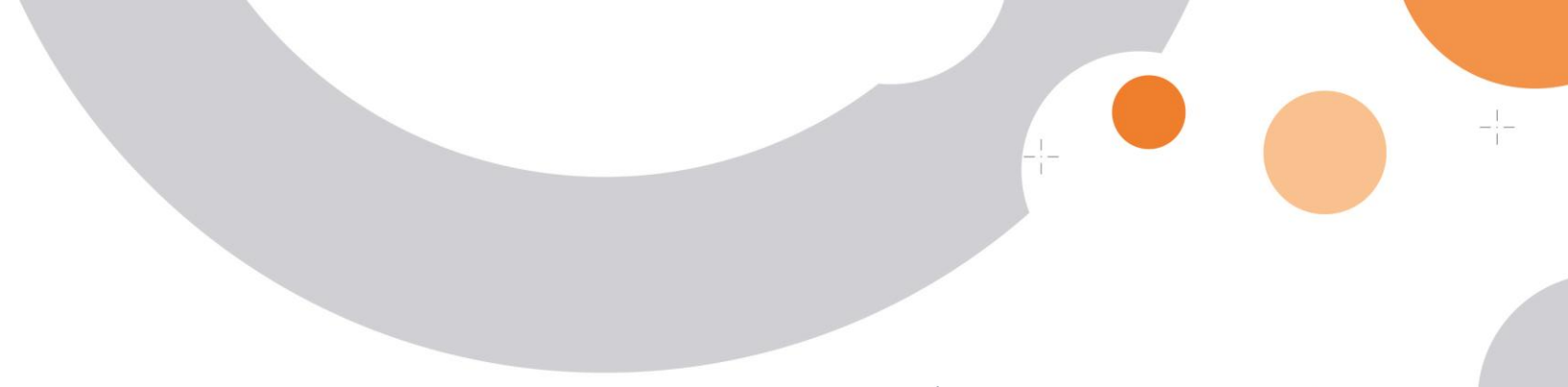

Nemám svéprávnost = nemohu rozhodovat o svém životě

Jan Strnad, Radka Čebišová

Quip, z. ú.

s příběhem pana Nováka

Konference Pro změnu 2017

Právo na život v komunitě

- Je jedním ze základních práv, které ve vztahu s lidem k postižením upravuje článek 19 Úmluvy

Má 3 hlavní složky:

- právo zvolit si místo a způsob života – nebýt nucen žít ve specifickém uspořádání
- právo na zajištění přístupu k podpůrným službám (zaměřeným na lidi s postižením)
- právo na přístupu ke službám běžně poskytovaným veřejnosti

Volba místa a způsobu života a možnost získat odpovídající podporu patří k základním rozhodnutím, kterými člověk uspořádává svůj život.

Provázání s oblastí právního jednání

- Naplnění tohoto práva volby vyžaduje často také různá právní jednání (uzavření nájemní smlouvy, smluvní nastavení různých typů služeb a podpory, ...)
- Je proto úzce spojeno s oblastí právního jednání člověka a různých forem podpory nebo zastoupení při něm
- Oblast upravuje hlavně občanské právo a rámec mu dává článek 12 Úmluvy
- Ten garantuje lidem právo na právní způsobilost a přístup k takové podpoře, která jim rozhodování a právní jednání umožní

Jak toto propojení může také vypadat v životě člověka

- Pan Novák je tichý, přátelský muž, je mu 74 let,
- Dlouhou dobu již žije v ústavech, posledních 7 let v domově se zvláštním režimem v malé obci na okraji středočeského kraje
- Nedostatek peněz a podpory mu neumožňuje cestovat ani do okresního města, i když je to jen 25 km
- Jeho hlavní přání je jednoduché - žít v Praze, kde se narodil a prožil většinu života.

Opatrovnictví

- Je omezen ve svéprávnosti,
- Jeho opatrovnící je sestřenice, nikoho jiného nemá
- Současnou službu vybrala a smlouvu podepsala sama, jeho volání po změně ignorovala
- Domov považoval opatrovnici za jediného partnera k domluvě,
- K naplnění cíle pana Nováka nepodnikl žádné kroky - nenaslouchal mu, nepomáhal mu hledat jiné služby a formy podpory

Kde je problém?

- Služba Domova by měla podle zákona panu Novákovi pomáhat v dosažení toho, aby žil způsobem života, který pro něho není vyčleňující – tedy hlavně takovým, který si zvolí
- Opatrovnice by podle zákona měla jeho záležitosti spravovat přednostně v souladu s jeho vůle a přáními
- Jednat podle své představy o tom, co je jeho nejlepším zájmem by měla jen tehdy, pokud by jeho vůli nebylo možné nijak zjistit
- Ani opatrovnice, ani služba neinformovaly soud o tom, že jednají v rozporu s přáním pana Nováka, řízení probíhala bez jeho účasti
- Je zřejmé, že ani jeden z mechanismů podpory v jeho životě nefungoval tak, jak měl.

Rozhodování o poskytnutí podpory, zahájení poskytování služby

- Pan Novák se na jaře 2014 s prosbou o pomoc obrátil na Quip
- Opatrovnice i Domov naprosto odmítli s námi jednat a spolupracovat při hledání řešení situace
- S panem Novákem jsme začali jednat jako se zájemcem o sociální službu
- K vysvětlení možností spolupráce, rizik využívala sociální pracovnice různé metody usnadnění porozumění a komunikace a poskytovala mu podporu v rozhodování

Kombinace sociální práce a právní podpory

- Výsledkem bylo sjednání smlouvy o poskytování terénní služby sociální rehabilitace.
- Právník připravil argumentaci a postup, protože smlouva jsme sjednali sjednána proti výslovné vůli opatrovnice a přes nechuť Domova.
- Postup jsme později obhájili i před soudem v rámci opatrovnického řízení
- S použitím nástroje Škála míry podpory (SIS) sociální pracovnice pracovala na konkretizaci jeho cílů a podpory potřebné k jejich naplnění

CO se dělo v řízení

- V době navázání spolupráce bylo již soudem zahájeno řízení o přezkoumání omezení svéprávnosti
- Právník Quip přijal zastoupení, plná moc se u soudu ztratila
- Domov ani opatrovník nepředávali panu Novákovi informace o postupu řízení a rozhodnutí o zachování omezení opatrovnictví padlo bez jeho i našeho vědomí
- Následně jsme soud informovali o jeho skutečné situaci,
- Vady v řízení a nejasnosti v doručování a předávání informací panu Novákovi byly pro soud důvodem k možnému podání odvolání
- Nakonec došlo k dohodě v rámci jednání (jiný soudní rok), soud vytkl nedostatky opatrovnici i domovu a uložil jim spolupracovat i se službou Quip na řešení situace

Současný stav

- Přáním a zájmem pana Nováka teď není změna opatrovníka, i když by k tomu byly splněny podmínky
- Ve spolupráci se sociální pracovníci Quip postupně vyhledávají další možné zdroje podpory, podávají žádosti v různých službách v Praze
- V jednání je i otázka získání samostatného bydlení v Praze a zajištění odpovídající asistence terénní službou
- Opatrovnice si uvědomuje, že jednotlivá jednání jsou nyní pod intenzivnějším dohledu soudu
- S jeho pomocí jsou řešeny některé průtahy
- Vyřízení podaných žádostí je ale závislé na uvolnění kapacity v některé ze služeb
- Skutečná změna je tedy pro pana Nováka blíž, ale stále v nedohlednu

Obscné poznatky z řešení situace

- O neuspokojivé situaci pana Nováka by se podle čerstvé úpravy poskytování sociálních služeb bez souhlasu soud dozvěděl dříve
- Mohl by tak jeho smlouvu ukončit, ale to samo o sobě není řešení
- Musí tomu předcházet příprava nového uspořádání a zajištění odpovídající podpory – vyhledání odpovídajících služeb v místě, kam by se chtěl přestěhovat
- Hlavní překážkou řešení je tedy nedostupnost podpůrných služeb, poskytovaných člověku v jeho přirozeném prostředí

Děkujeme za pozornost.

www.kvalitavpraxi.cz